

Utarbetande av ett program för ekonomisk stabilisering - Samarbetsförhandlingar om personalnedskärningar

Stadsstyrelsen 02.02.2026 § 27

Beredning och tilläggsuppgifter:
stadsdirektör Jani Pitkaniemi, biträdande stadsdirektör Fredrick von Schoultz, bildningsdirektör Sari Gustafsson, stadsutvecklingschef Dan Mollgren, finansdirektör Henrik Rainio, personaldirektör Anu Kalliosaari, fornamn.efternamn@borga.fi

Borgå stads ekonomi kommer att försvagas betydligt under de närmaste åren i och med att intäkterna från samfundsskatten försvagas, om utgifterna för driftsekonomin inte kan anpassas.

Stadens ekonomi håller på att uppvisa ett klart underskott under åren 2027–2028 och även därefter är utsikterna utmanande. Intäkterna från samfundsskatten sjunker åtminstone för några år till en nivå som är tydligt lägre än under tidigare år, och det är inte möjligt att på ett mycket tillförlitligt sätt förutse utvecklingen av den på en längre sikt. Stadens årliga intäkt från samfundsskatten kommer under åren 2027–2028 att vara ca 12–13 miljoner euro, medan intäkten år 2025 ännu var nästan 41 miljoner euro. Även om stadens kommunalskatteintäkt uppskattas växa rimligt bra leder en kraftig sjunkning av samfundsskatteintäkten till att totala skatteinkomster minskar märkbart både år 2026 och 2027.

Också i utvecklingen av statsandelar ingår risker. Den nuvarande och eventuellt den kommande regeringens anpassningsåtgärder som berör den offentliga ekonomin och kommunala ekonomin hotar också Borgå stads statsandelsinkomster under de närmaste åren, även om statsandelsreformen som den nuvarande regeringen beredde återtog i detta skede. Från och med slutet av årtiondet påverkar också det minskade antalet barn försvagande på nivån för statsandelar som Borgå får.

Stadens totala utgifter är ca 266 miljoner euro (BU2026), varav utgifterna för sektorn för växande och lärande utgör ca 131 miljoner euro, för livskraftssektorn ca 46 miljoner euro (+ Borgås sysselsättningsområde ca 8 miljoner €), för koncerntjänster ca 47 miljoner euro och för stadsutveckling ca 33 miljoner euro.

Borgå stad använder för närvarande cirka 3 000 euro per invånare för att ordna tjänster, medan de största städerna i genomsnitt använder cirka 2500 euro per invånare. Staden använder således för närvarande cirka 500 euro per invånare mer för tjänster än C21-städerna i genomsnitt. Detta är inte en hållbar nivå, utan målet är att verksamhetsbidraget per invånare i slutet av fullmäktigeperioden ligger klart närmare genomsnittet för C21-städerna.

En ekonomisk stabilisering förutsätter en prioritering av tjänsterna, förändringsförmåga, smidigare processer, tillvaratagande av de

möjligheter som digitalisering och pensioneringar ger, identifiering av centrala kompetensbehov och breddande av den nuvarande personalens kunskaper. Staden kan inte grunda den permanenta utgiftsnivån på tjänsterna på höga intäkter från samfundsskatten eftersom variationerna i samfundsskatteintäkter är svåra med hänsyn till finansieringen av en stabil serviceproduktion och staden kan inte direkt kontrollera hur intäkten av skatten bestäms.

När ekonomin är i balans och på en hållbar grund förblir skuldsättningen och beskattningen på en rimlig nivå. Detta möjliggör en fortlöpande och hållbar utveckling av Borgåbornas välfärd och stadens livskraft samt investeringar i stadens spetsprojekt även när samfundsskatteintäkten minskar betydligt.

I samband med programmet för stabilisering av ekonomin är det ändamålsenligt att också inleda en övergripande utvärdering av stadens nuvarande organisation och eventuellt utifrån den genomföra en organisationsreform som syftar till kostnadseffektivitet, trygghet av kompetens och förbättrande av stadens reformförmåga.

Utgångspunkterna för upprättandet av programmet för stabilisering av ekonomin är som följer:

1. Vi minskar beroendet av variationerna i samfundsskatten så att stadens ekonomi är i balans oberoende av konjunkturläget för samfundsskatten. Åtgärderna i stabiliseringsprogrammet bereds så, att stadens ekonomi under fullmäktigeperioden är i balans, dvs. det kumulativa resultatet för åren 2025–2029 är 0 eller uppvisar ett överskott (exklusive poster av engångskaraktär).
2. I slutet av fullmäktigeperioden ligger verksamhetsbidraget per invånare klart närmare genomsnittet för C21-städerna. Målet är att i slutet av fullmäktigeperioden vara högst 250 € över genomsnittet för C21-städerna (nuvarande nivå 500 euro över genomsnittet).
3. Stabiliseringsprogrammet gäller stadens alla sektorer och affärsverk. I första hand eftersträvar man strukturella lösningar och produktivitetstiltag som ger permanenta utgiftsbesparingar och så lite som möjligt försvagar kvaliteten på de tjänster som staden producerar. Nivån på tjänsterna kan minskas till den del som överskrider den lagstadgade nivån.
4. Ekonomin balanseras på flera olika sätt: verksamhetsutgifterna bantas ned, investeringarna prioriteras och deras tidtabell preciseras, och verksamhetsintäkterna försöks ökas bland annat genom att genomföra försäljningar av engångskaraktär av anläggningstillgångar. Med dessa åtgärder strävar man i första hand efter att undvika höjningar av kommunal- och fastighetsskatteprocenterna.

5. Investeringarna prioriteras och periodiseras så att lånebeståndet förblir under genomsnittet för kommunerna ända fram till fullmäktigeperiodens slut.
6. Staden strävar efter att minska personalutgifterna genom att planera nya sätt att utföra arbetet och genom att utnyttja personalomsättning och pensionsavgångar. Samtidigt betraktar man hur fungerande organisationen som trädde i kraft år 2023 är och justerar den vid behov.
7. Programmet sänds till fullmäktige för beslut i juni 2026, varefter budgetramen för år 2027 ges enligt det godkända programmet. Nämnderna och direktionerna ska godkänna sina egna förslag om stabiliseringsprogrammets åtgärder senast 30.4.2026.
8. För att de ovan nämnda målen kan uppnås krävs det att man i programmet enligt en aktuell uppskattning eftersträvar balanseringsåtgärder minst på 8 miljoner euro av sektorernas driftsekonomi, vilket motsvarar cirka 3 procent av stadens totala utgifter. I beredningen av programmet beaktas de nya prognoserna som kommer under våren och som kan ändra målnivån.
9. Vid beredningen hörs personalen, påverkansorganen, stadens invånare och andra intressentgrupper.

Stadsdirektören

Stadsstyrelsen beslutar inleda upprättandet av programmet för stabilisering av ekonomin så, att stadsfullmäktige kan besluta om programmet i juni 2026. Vid beredningen av programmet iaktas riktlinjer som anges ovan i paragraf-texten.

Beslut

Stadsstyrelsen beslutade inleda upprättandet av programmet för stabilisering av ekonomin så, att stadsfullmäktige kan besluta om programmet i juni 2026. Vid beredningen av programmet iaktas riktlinjer som anges ovan i paragraf-texten.

Stadsstyrelsen 13.04.2026
307/02.02.00/2026

Beredning och tilläggsuppgifter:

stadsdirektör Jani Pitkäniemi, biträdande stadsdirektör Fredrick von Schoultz, bildningsdirektör Sari Gustafsson, stadsutvecklingschef Dan Mollgren, finansdirektör Henrik Rainio, personaldirektör Anu Kalliosaari, fornamn.efternamn@borga.fi

Lagen om samarbete mellan arbetsgivare och arbetstagare i kommuner och välfärdsområden (449/2007, kommunala samarbetslagen) definierar de frågor som ska behandlas i samarbetet. I 4 § i kommunala samarbetslagen förutsätts att i

samarbetet mellan arbetsgivaren och personalen behandlas åtminstone ärenden som gäller:

- sådana förändringar i organiseringen av arbetet som har betydande konsekvenser för personalens ställning,
- principerna för omorganisering av tjänsterna, om ärendet kan ha väsentliga personalkonsekvenser som följer av anlitande av utomstående arbetskraft eller överlåtelse av rörelse eller andra väsentliga konsekvenser för personalen,
- överföring av arbetstagare till anställning på deltid, permittering eller uppsägning, om dessa åtgärder vidtas av ekonomiska orsaker eller av produktionsorsaker.

När en arbetsgivare överväger att minska personalstyrkan av ekonomiska orsaker eller av produktionsorsaker, ska den göra en skriftlig förhandlingsframställning för inledande av samarbetsförhandlingar senast fem dagar innan förhandlingarna inleds. När arbetsgivaren överväger uppsägning eller överföring till anställning på deltid av minst tio arbetstagare, ska arbetsgivaren skriftligen lämna företrädarna för de berörda arbetstagarna de uppgifter den förfogar över om

1. grunderna för de planerade åtgärderna
2. en preliminär uppskattning av antalet uppsägningar, permitteringar och överföringar till anställning på deltid
3. en utredning om de principer som används för att bestämma vilka arbetstagare som blir föremål för uppsägning, permittering och överföring till anställning på deltid, samt
4. en bedömning av den tid inom vilken uppsägningarna, permitteringarna och överföringarna till anställning på deltid verkställs.

Grunderna för samarbetsförhandlingarna består i behovet av att stabilisera ekonomin, vilket har framförts när stadsstyrelsen beslutade om upprättandet av ett stabiliseringsprogram. Allteftersom arbetet med stabiliseringsprogrammet fortskrider har det blivit uppenbart att stabiliseringsmålet inte kan nås utan en minskning av personalutgifterna och att uppsägningar eller permitteringar av personal inte kan uteslutas. För att nå målet krävs en minskning av ca hundra årsverken och en minskning av personalutgifterna på ca 4 miljoner euro. På grund av de svaga ekonomiska utsikterna har Borgå stads möjligheter att erbjuda sysselsättning minskat avsevärt och varaktigt med 100 årsverken. En del av minskningarna kommer sannolikt att ske genom pensioneringar och naturlig avgång.

Förhandlingarna gäller stadens hela personal, cirka 1 900 fast anställda arbetstagare och tjänsteinnehavare samt cirka 500 visstidsanställda arbetstagare eller tjänsteinnehavare i flera olika uppgifter.

Som ett led i arbetet med att minska personalkostnaderna utreds även sådana besparingar som kan uppnås genom utlokalisering av verksamhet och genom att sålunda överföra personal till en annan arbetsgivare.

Det föreslås att man dra ner på årsverkena genom att i mån av möjlighet utnyttja pensioneringar, men vid behov också genom att minska antalet visstidsanställningar, permittera, säga upp och överföra till anställning på deltid.

Vid tidpunkten för inledandet av förhandlingarna bedöms det att minskningen av personalkostnaderna kräver

- Uppsägning av högst 50 personer
- Permittering eller överföring av arbetstagare till anställning på deltid av högst 200 personer
- Upphörande av uppskattningsvis 15–30 tidbegränsade anställningar
- Att uppskattningsvis 15–20 uppgifter lämnas obesatta efter att innehavaren gått i pension eller efter att uppgiften har blivit vakant
- Överföring av uppskattningsvis 10–15 personer till en annan arbetsgivare i samband med överlåtelse av rörelse.

Föremål för åtgärder blir arbetstagare och tjänsteinnehavare vilka verkar i sådana uppgifter eller verksamheter som kan inskränkas eller avvecklas till följd av arbetsarrangemang och interna omorganiseringar. Man strävar efter att inom alla sektorer identifiera verksamheter och uppgifter som ska avvecklas eller inskränkas. Vilka verksamheter som ska avvecklas eller inskränkas kommer att preciseras under förhandlingarna och väljas ut utifrån en helhetsbedömning, så att stadens lagstadgade tjänster kan upprätthållas.

Samarbetsförhandlingarna inleds 14.4.2026. Förhandlingarna ska pågå den tid som erfordras, i minst sex veckor. Målet är att stadsstyrelsens förslag till stabiliseringsprogram innehållande förslag om personalnedskärningar ska läggas fram senast i början av juni och stadsfullmäktige behandlar ärendet i sitt sammanträde i juni. Åtgärderna ska genomföras senast i slutet av 2026.

Av ovan nämnda orsaker bör staden inleda samarbetsförhandlingar om sådana förändringar i organiseringen av arbetet som har betydande konsekvenser för personalens ställning samt om en minskning av arbetskraften med hundra årsverken genom att utnyttja personalomsättning, pensioneringar och att tidsbegränsade anställningar upphör, samt vid behov även genom uppsägningar, permitteringar eller deltidsanställningar.

Om en eventuell överlåtelse av rörelse i anslutning till utlokalisering av verksamhet kommer en separat förhandlingsframställning att läggas fram när behovet har preciserats.

Stadsdirektören

Stadsstyrelsen beslutar att inleda samarbetsförhandlingar enligt 4 § och 7 § i kommunernas samarbetslag gällande hela personalen om sådana förändringar i organiseringen av arbetet som har betydande

konsekvenser för personalens ställning och om att minska uppskattningsvis hundra årsverken på ovan nämnt sätt.

Förhandlingsresultatet och ett förslag till beslut om genomförandet av de åtgärder som behövs kommer att läggas fram för stadsstyrelsen i samband med godkännandet av programmet för stabilisering av ekonomin.